

Zapisnik 11. seje Nacionalne strokovne skupine (NSS) VKO, dne 14. 12. 2022 ob 13. uri

Na MIZŠ, Kotnikova 38 in v orodju Zoom:

Prisotni: Ema Perme(MVI), Petra Šegula (MGRT), Tanja Vilič Klenovšek (ACS), Maruša Goršak (DKOS), Aleksandra Trček (JŠRIP), Brigita Rupar (ZRSS), Tamara Boh (UL), Julija Pirnat (ZRSZ), Staša Bučar (ZRSZ).

Odsotni: Gorazd Jenko (SVRK), Miha Lovšin(MIZŠ), Romana Blažun (MDDSZ), Barbara Kunčič Krapež (CPI), Alicia Leonor Sauli-Miklavčič (VSŠ), Tatjana Ažman (ZRSS).

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 10. seje NSS VKO, 15.11. 2022,
2. Poročanje z različnih strokovnih dogodkov,
3. Pregled opravljenih nalog v letu 2022,
4. Razno.

Ad1) Potrditev zapisnika

Sklepa 10/1, 15. 11. 2022: ni realiziran. Realiziran bo v januarju 2023 (Staša Bučar).

Sklepa 10/1, 15. 11. 2022: realiziran.

Zapisnik 10. seje je soglasno potrjen.

Ad 2) Poročanje z različnih strokovnih dogodkov

Maruš Goršak je poročala o posvetu Kariernih centrov Univerze v Ljubljani s svetovalnimi delavkami in delavci srednjih šolah. Na srečanju je bilo več aktualnih prispevkov:

- predavanje Lučke Kajfež Bogataj o okoljevarstveni problematiki z naslovom »Prihodnost znotraj planetarnih mej«: kakšni so strahovi, realnost in izzivi; izpostavljeno je bilo tudi, da mladi ne ločijo med potrebami in željami, na drugi strani so mladi ugotovili, da politika obljube izpolni le do neke mere, zato so se začeli upirati – mlade je potrebno naučiti, kako argumentirati in kdaj se oglasiti. Gospodarska rast ne more obstajati na planetu, ki ne raste, hkrati pa mlade že od otroštva učimo tekmovalnosti kar je drug izraz za konkurenčnost.
- predstavitev raziskave »Položaj študentov med COVID-19« (Pedagoška fakulteta, vzorec 1200 študentov), v kateri kar 77% študentov navaja stiske (28% eksistenčne, 22% finančne, 7% jih razmišlja o opustitvi študija zaradi finančnih težav). Mladi so danes drugačni, preteklo izkušnje ne štejejo več, pomembnejše je, kaj si želijo postati, česa se želijo naučiti, kakšne moči imajo, v kakšnem okolju želijo delati, zato potrebujemo karierno svetovanje »ki se bo bolj fokusiralo na prihodnost, ki služi in spodbuja aktivacijo novih sposobnosti in z vidika prihodnosti še nesmiselnih novih senzibilnosti« (Anja Gruden, asistentka na Pedagoški fakulteti).
- Predstavljeno je bilo delovanje študentskih psihosocialnih svetovalnic UL (dr. Tomaž Vec).
- Dr. Deželan (FDV) soavtor raziskave [Mladina 2020](#) je predstavil ključne rezultate raziskave: mladi so hitro pripravljene spreminiti zaposlitev in poklic, hitreje odhajajo od doma, slabše se razumejo s starši, so bolj aktivni, družbeno kritični, dejavni, avtonomni in zahtevni potrošniki (če ne dobijo zelenega, menjajo – odnose, službe, študije – »job/training hooperji«), bolj jih zanima zdravje; okoljevarstvene teme; so kulturno-umetniško aktivni – neformalno izobraževanje je v izrazitem porastu. Občutenje stresa se je podvojilo, osamljenost potrojila. Ker imajo dostop do informacij in so najbolj izobražena generacija, okolje pričakuje, da jim bo uspelo, kar generira pritisk. Le 3% mladih zaide v aktivnosti mladinskih organizacij – ponudba in povpraševanje obstajata, a očitno manjka neka povezava. Mladi so fleksibilni, ko gre za prve zaposlitve, prekarnost ostaja ključen problem, strah pred BO se povečuje, popularnost samozaposlitve se zmanjšuje. Omeni še pomanjkanje stikov mladih s starejšimi generacijami in se naveže na predavanje dr. Kajfež Bogataj: izzivi današnjega časa terjajo drugačno osebnost, ki se bo lahko soočala s temi izzivi. Mladi so drugačni in to je to.
- V naslednjem študijskem letu se obetajo novosti na področju:

- Pomorstvo in logistika – vpeljan vojaški modul na treh dodiplomskih programih, in sicer na prometni tehnologiji in transportni logistiki, navtiki in pomorskem strojništvu. Vpeljava vojaškega modula ohranja temeljne kompetence za pridobitev diplome, definirane z akreditacijo programa, in jih v zadnjem, šestem semestru predvsem nadgradi z izbranimi vsebinami modula. S tem študijski programi sledijo evropskemu okviru kvalifikacij, ki podpira prilagodljive in vključujoče možnosti učenja v visokem šolstvu. Ker gre za sistem mikro-kvalifikacij, se študentom izboljša dostop do možnosti vseživljenjskega učenja z zagotavljanjem boljše prepustnosti med sektorji izobraževanja in usposabljanja ter se jim zagotovi širši spekter usmerjanja, ki ga trg dela potrebuje. Po zaključku študija bodo diplomanti imeli možnost pridobitve dveh nazivov - svoj primarni strokovni naziv in naziv častnika Slovenske vojske. Slovenska vojska je stopila v kontakt z več fakultetami;
- Interdisciplinarni magistrski študijski program Digitalno jezikoslovje izvaja skupaj z Masarykovo univerzo (Češka) in Univerzo v Zagrebu Univerza v Ljubljani. Program vključuje obvezne in izbirne predmete, ki se izvajajo na Filozofski fakulteti, Fakulteti za računalništvo in informatiko in Fakulteti za družbene vede. Digitalno jezikoslovje je novo interdisciplinarno študijsko področje, ki združuje jezikoslovje, prevodoslovje, informacijske tehnologije in družboslovje. Diplomantom tradicionalnih študijskih programov s posameznega od teh področij primanjkuje veščin in kompetenc, ki so potrebne za uspešno izvajanje jezikovnih in komunikacijskih storitev v digitalnem svetu;
- na Teološki fakulteti Človek in medosebni odnosi, na I. bolonjski stopnji. Študijski program je namenjen tistim, ki si želijo pridobiti temeljno znanje s področij krščanstva, različnih religijskih verovanj, kulturne zgodovine in etike, ter s temeljnimi znanji s področja psihoterapije/zakonske in družinske terapije ter svetovanja. Znanja, ki jih program posreduje, obsegajo temeljne vsebine in kontekste krščanskega in splošno religijskega pogleda na človeka in medosebne odnose, ter znanja za opravljanje osnovne oskrbe družine na področju duševnega in duhovnega zdravja.
- Predstavljen projekt [STEAMCoLab 2022](#) (54 aktivnosti, 6 držav, 500 udeležencev iz OŠ in SŠ), termin za leto 2023: 20.-21.09.2023, prijava: 1.6. – 9.9.2023
- Vpis in študij študentov s posebnimi potrebami. Pozor – iz prakse: če dijaki s PP na prijavnico napiše 3 smeri, jih sistem avtomatično umesti na drugo izbiro, čeprav dosežejo potrebnih 90% točk za vpis na prvo izbiro študija. Omenijo projekt [Prava smer](#) (kako oblikovati študijska gradiva, Aspergerjev sindrom in študij).

Ob tem Maruša Goršak poroča, da se v to smer ne morejo vpisati iz vzgojiteljske ali zdravstvene šole, lahko pa se z različnih manj sorodnih programov kot so aranžerski tehnik, tehnik oblikovanja, steklarski tehnik ipd. Zopet se odpre razprava o pravičnosti tovrstnih odločitev. V zvezi s tem imamo večplastni problem:

- Kdo odloča o vpisnih pogojih, na koga nasloviti problem?
- Spreminjanje vpisnih pogojev v tekočem šolskem letu je nesprejemljivo - dijaki zaključnih letnikov so že izbrali maturitetne predmete (nekateri že meseca maja prejšnjega šolskega leta). Kdaj so določeni vpisni pogoji – ali dovolj zgodaj, da si dijaki izberejo ustrezne izbirne predmete.
- Kakšne so možnosti dijakov, ki zaključujejo s poklicno maturo in 5.maturitetnim predmetom, če ti pogoji niso znani dovolj zgodaj (ob vpisu).
- Težave določenih srednješolskih programov kot je predšolska vzgoja – dijaki se lahko vpišejo na zelo malo študijev, ki so sorodni njihovi srednješolski izobrazbi (socialno delo, socialna, specialna pedagogika); na PeF v Kopru so študiji bolj odprti kar se tiče vpisnih pogojev. Zakaj, kje je problem, sploh ker kadra na tem področju primanjkuje?
- Odpre se tudi vprašanje ali je prehod iz OŠ v SŠ pravičen, če se upoštevajo samo ocene.

Sklep 11/1, 14. 12. 2022: problem je večplasten, ko ga na sejah naslavljam se vedno bolj kristalizira. Zaenkrat ga ne znamo čisto ustrezno nasloviti, bomo pa o njem razmišljali zaradi dostopnosti in enakih možnosti, ki jih VKO zagovarja.

Maruša Goršak se je udeležila predavanja **The Critical Ingredients of a Successful Career Intervention**, kjer je bil poudarek na pripovedni tehniki v kariernem svetovanju. Posnetka ni mogoče deliti, so pa dostopna gradiva (v prilogi).

Tanja Vilič Klenovšek je poročala z dogodka »Srečanje s prihodnostjo danes: Krepitev zmogljivosti za evropsko svetovalno skupnost« je bil organiziran kot hibridni dogodek v Pragi (CZ) in na spletu.

Sklop o digitalizaciji je poudaril, da je pomembna tako digitalizacija svetovalca, kot digitalizacija svetovalne dejavnosti, ob vsem tem pa je potreben razmislek, da se ne izgubi pristen človeški stik.

Nove paradigme izobraževanja zahtevajo veliko prilagodljivost vseh, tudi kariernih svetovalcev. Ti se morajo prilagodljivosti učiti tudi sami, tako kot njihove stranke. Svetovalec mora reflektirati svoje kompetence, ugotoviti svoje primanjkljaje, od države pa se pričakuje, da bo ponudila ustrezna izobraževanja.

Tanji Vilič Klenovšek je bilo zanimivo, da se govori o upočasnjevanju kariere, kar je zanimivo nasprotje nekaterim drugim dosedanjim pogledom (prekarno delo), čeprav v luči dolgoživosti že nekaj časa velja, da se zaposleni ne sme prehitro iztrošiti, ker drugače pride do izgorelosti.

Na konferenci je bil napovedan tudi prispevek Jaane Kettunen o digitalizaciji v VKO, a se dogodka ni mogla udeležiti. Zato so organizatorji priporočili ogled njenega prispevka, ki ga ima v sodelovanju z Raimom Vourinenom (RaimoVuorinenandJaanaKettunen, Finnish Institute for Educational Research, University of Jyväskylä – Finland) na YouTube: Practitioner competences and ethical issues in use of Information and Communication technologies..., ki ga priporoča tudi Tanja: <https://www.youtube.com/watch?v=PpCoGDpNLwE>

Ad 3) Pregled opravljenih nalog v letu 2022

Tanja Vilič Klenovšek je poročala o Svetovanju na enem mestu. Pripravljena je tabela mrežnega načrta sodelovanja svetovalcev, v IO imajo že kar dogovorjeno z sodelujočimi, Zavod za šolstvo tudi, Maruša Goršak se še dogovarja. V začetku januarja bomo kadrovsko tabelo dokončali, istočasno se objavi tudi urnik izobraževanja vseh sodelujočih. Plan promocije se dokonča na naslednjem sestanku podskupine, obvestilo bo v Glasilu Ljubljana, na MOL grede Tanja Vilič Klenovšek, Julija Pirnat in/ali Maruša Goršak.

Ema Perme je poudarila, da načrt dela NSS VKO dopolnjuje v skladu z dinamiko razvoja stroke, aktualnih dogodkov in drugih spreminjajočih se razmer, pri čemer bo to skupina upoštevala pri oblikovanju poročila o delu.

Sklep 11/2, 14. 12. 2022: vsi člani pogledajo tabelo nalog in dopolnijo, kaj je bilo še narejeno v 2022, pa morda ni zabeleženo. Pisati kratko.

Ad 4) Razno

Ema Perme je članicam pokazala igro, ki se igra kot Človek ne jezi se, razvil jo je Karierni center za mlade Vzhodna regija. Imajo 2 obliki za otroke in mladino ter za odrasle. Na deski so postaje, ki zahtevajo odgovore povezane z načrtovanjem kariernega razvoja.

Sklep 11/3, 14. 12. 2022: Ker se bo pisala Nacionalni program vzgoje in izobraževanja 2023–2033 (NPVI) je pomembno preveriti, katere vsebine/utemeljitve popravi/spremeni pri VKO.

Seja je bila zaključena ob 15. uri.

Zapisala: Staša Bučar